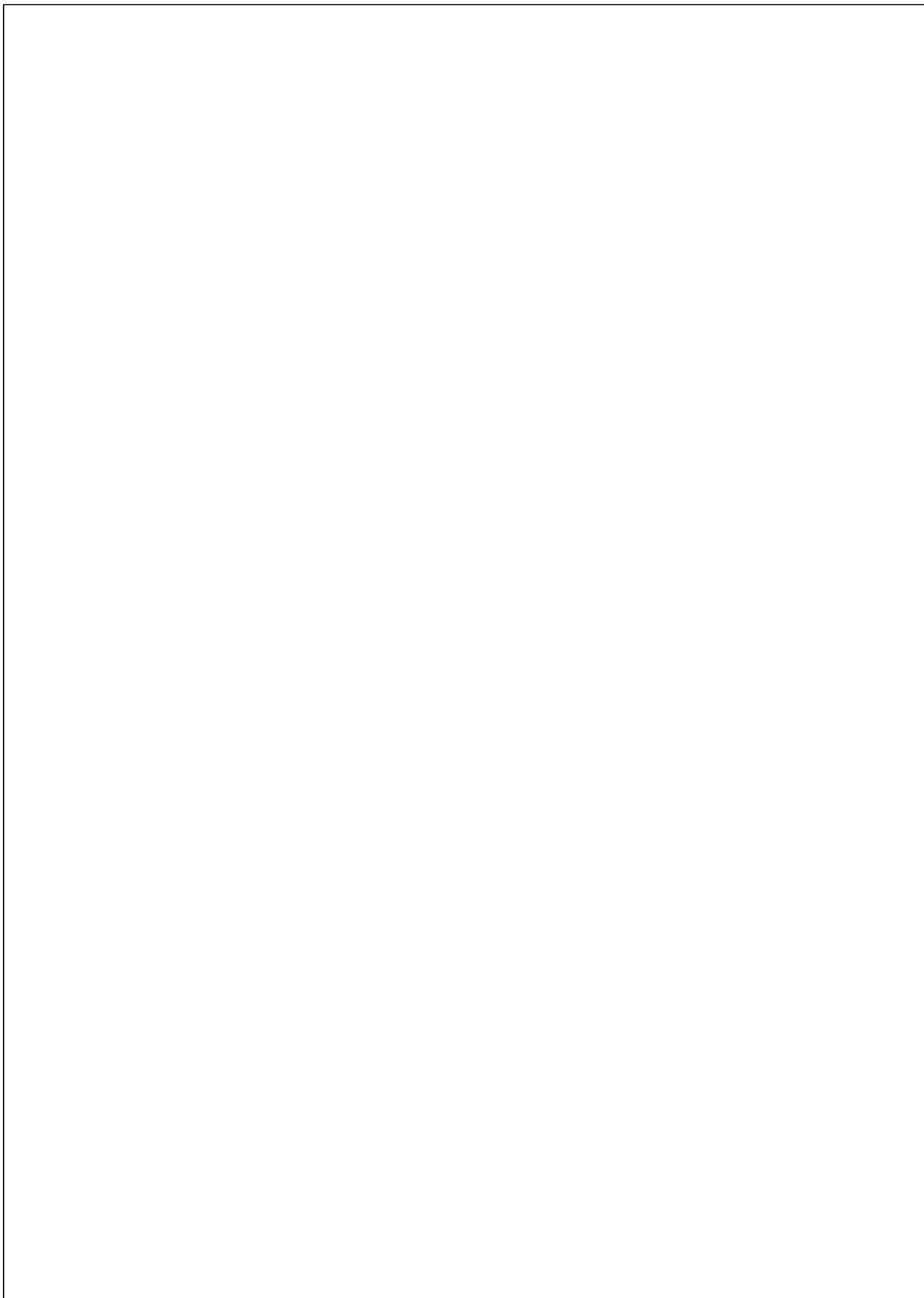

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/249219,Uroczystosci-pogrzebowe-zolnierzy-podziemia-niepodleglosciowego-Jana-Dyrki-i-Jer.html>
22.10.2026, 07:24

[Nastę
ny](#)

[Powrót](#)

Uroczystości pogrzebowe żołnierzy podziemia niepodległościowego Jana Dyrki i Jerzego Kuczki - Katowice, 16 listopada 2026

16.11.2026

[Biuro Poszukiwań i Identyfikacji](#) [Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa Podziemie niepodległościowe \(Żołnierze Wyklęci\)](#)
[Uroczystości pogrzebowe](#)

16 listopada 2026 r. w kaplicy głównej cmentarza komunalnego w Katowicach przy ul. Murckowskiej 9 odbędą się uroczystości pogrzebowe dwóch żołnierzy podziemia niepodległościowego - śp. Jana Dyrki i śp. Jerzego Kuczki. Organizatorem uroczystości jest Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach.

Bohaterowie, których pamięć przywracamy, a których władze komunistyczne skazały na zapomnienie, zostaną pochowani z należnymi honorami. Uroczystości będą miały charakter państwowy i odbędą się z pełnym ceremoniałem wojskowym, z udziałem przedstawicieli władz wojewódzkich i samorządowych.

Ceremonia rozpocznie się o godz. 12.00 w kaplicy cmentarnej, gdzie zostanie odprawiona Msza Święta. Następnie kondukt żałobny uda się do Kwatery Żołnierzy Niezłomnych, znajdującej się w rzędzie 1, w sektorze 18, gdzie odbędzie się pochówek obu bohaterów.

Jan Dyrka

1922 - 1946

Jerzy Kuczka

Kpr. Jan Dyrka, ps. „Szczupak”, „Olszak”, syn Jana i Marii (Marianny) z domu Zimnej, urodził się 1 lipca 1922 r. w Winownie. Wraz ze starszym bratem Józefem służył w Armii Krajowej w oddziale sierż. (późniejszego ppor.) Władysława Musialika ps. „Bolesław”. Po zakończeniu okupacji „Bolesław” odtworzył struktury podziemia, tworząc liczne i dobrze zorganizowane Zgrupowanie Ruchu Oporu Armii Krajowej, działające na rozległym obszarze powiatów częstochowskiego (woj. kieleckie), lublinieckiego, zawierciańskiego, tarnogórskiego i będzińskiego (woj. śląskie).

W kwietniu 1945 r. Jan Dyrka został powołany do wojska, z którego zdezerterował podczas urlopu żniwnego. 8 grudnia 1945 r. wraz z braćmi Józefem i Stanisławem uczestniczył w zwycięskiej potyczce oddziału „Bolesława” z obławą Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego pod Cynkowem. Następnie służył w plutonie specjalnym Bronisława Musialika ps. „Giętki”. Oddział ten prowadził akcje zaopatrzeniowe, zatrzymując na szosie Częstochowa-Katowice ciężarówki Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Pomocy i Odbudowy (UNRRA) i przejmując przewożoną nimi żywność na potrzeby zgrupowania „Bolesława”.

W sierpniu 1946 r. „Giętki” wraz z pięcioma żołnierzami kwaterował u swojego szwagra na tzw. Pustkowie Brynickim, w pobliżu Ożarowic. W wyniku donosu 14 sierpnia 1946 r. pod osobnym gospodarstwem pojawiła się grupa operacyjna 35. Pułku Piechoty z Tarnowskich Gór, dowodzona przez szefa Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Zawierciu. Po otoczeniu zabudowań i odkryciu, że partyzanci ukrywają się w stodole, doszło do gwałtownej walki. Żołnierze ROAK próbowali przedrzeć się do lasu przez pierścień okrążenia. Udało się to jedynie rannemu dowódcy. Jeden z partyzantów został aresztowany, a czterech odniosło śmiertelne obrażenia. Gospodarz i jego brat zostali zmuszeni do załadowania na ciężarówkę ciała jednego z poległych partyzantów oraz drugiego, ciężko rannego. Obaj zostali przewiezieni do Tarnowskich Gór.

75 lat po tych wydarzeniach odnaleziono w księgach parafii św. Józefa Robotnika wpis dotyczący pochówku śp. Jana Dyrki na cmentarzu parafialnym w Tarnowskich Górach. Późniejsza o kilka dni data pochówku może wskazywać, że był on ciężko rannym partyzantem, który zmarł wkrótce po obławie. Analiza zdjęć lotniczych oraz kilku zachowanych grobów z 1946 r. pozwoliła wytypować nieoznaczoną mogiłę.

Szczątki Jana Dyrki odnaleziono we wrześniu 2023 r. na cmentarzu parafialnym w Tarnowskich Górach. W trakcie badań archeologicznych odkryto szczątki ludzkie noszące ślady obrażeń oraz metalowy odłamek. Znaleźiska te mogą odpowiadać informacjom zawartym w aktach IPN, dotyczącym ostatnich chwil życia śp. Jana Dyrki. Przy szczątkach znaleziono również dobrze zachowany obrazek Matki Bożej Częstochowskiej oraz pozostałości różańca.

Jerzy Kuczka urodził się 24 lipca 1929 r. w Katowicach. Był synem Ludwika i Marty, harcerzem wychowanym w duchu patriotycznym. Podczas okupacji jego siostry – Hildegarda ps. „Janina” i Ewa ps. „Krysia” – działały w Okręgu Śląskim Armii Krajowej. W 1946 r. Jerzy wstąpił do Harcerstwa Konspiracyjnego Polski, a następnie do Polskich Sił Demokratycznych i Polskiej Tajnej Armii Demokratyczno-Wyzwoleńczej.

Był dwukrotnie zatrzymywany w związku z działalnością konspiracyjną, która obejmowała m.in. redagowanie i kolportowanie ulotek antykomunistycznych. W planach organizacji znajdowało się również niszczenie pomników upamiętniających Armię Czerwoną.

W 1946 r. został skazany na rok więzienia za przechowywanie broni palnej, jednak zwolniono go ze względu na młody wiek. Po kolejnym zatrzymaniu, 18 września 1948 r., Wojskowy Sąd Rejonowy w Katowicach skazał go na trzy lata więzienia. Chory Jerzy Kuczka nie otrzymał na czas odpowiedniej opieki medycznej. Zmarł w więzieniu przy ul. Mikołowskiej w Katowicach 10 lipca 1949 r., nie ukończywszy nawet 20 lat.

Szczątki Jerzego Kuczki odnaleziono w lipcu 2023 r. na cmentarzu parafialnym przy ul. Panewnickiej w Katowicach.

24 lipca 2025 r. w Pałacu Belwederskim odbyła się uroczystość wręczenia not identyfikacyjnych członkom rodzin.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Katowice

Żołnierze Niezłomni

Uroczystości pogrzbowe